

15-08-2022

UKA2022/48

Pitsaassutsimik nalunaarusiami ilaasussamik, atuarfimmilu siulersuisut, aqutsisut aamma ilinniartitsisut ineriartortitsinermik suliaqarnissaannut kiisalu ilikkagassanut pilersaarussianut nutarsaanissamut tunngaviliisussami, naliliinissamut skabelon-imik (ilisserummik) suliaqarnissamik aallartitaqarnissaannut Naalackersuisut peqqusiffigineqarnissaat pillugu Inatsisartunit aalajangiiffigisassatut siunnersuut

(Inatsisartunut Ilaasortaq Jens NapâtôK', Naleraq)

Tunngavilersuut:

Ilinniartitaanermut Pilersaarut II aqutugalugu Naleqqamiit maluginiarneqarsimavoq, meeqat inuusuttullu eqimattat annertuut, ilinniarfinnut toqqaannartumik ingerlaqqinnissamut piginnaasanik naammattunik meeqqat atuarfianni pissarsisarsimangitsut, taamaattumillu Majoriaq aqutugalugu karakter-iminnik qaffassaqaartariaqartartut. Naak 40-45%-it Kalaallit Nunaanni imaluunniit Danmark-imi efterskole-mi aallartittaraluartut, taamaattoq katillugit atuartut taamaallaat 40%-it missaat, meeqqat atuarfianneereernerup kingorna ukiup ataatsip kingorna, ilinniarfinni ingerlaqqiffiusuni aallartittarsimallutik.¹

Taamaattumik Naleqqami isumaqarpugut, politikikkut suliniuteqarnissamik pissutissaqartariaqartugut, sunniuteqarfigisinnaasatsinnik aallarnerfeqarluta, atuarfik aammalu ilinniartitaanermut aqutsisoqarfik ilinniakkamut periutsinik aammalu piginnaasanik ineriartortitsinermik tiggummisaqartillugit, taamaalillunilu angajoqqaat meeqqanik perorsaanermik isumaginnillutik.

Naleqqamiit eqqumaffigineqarpoq, meeqqat atuarfiat pillugu qarasaasiakkut paasissutissanik aamma naatsorsoqqissaakkanik katersuineq, tamatumani ilaatinneqartarlutik 1. oktober-imut nalunaarutit, 1. juli-mut nalunaarutit, trin-ini angusat aammalu misilitsinnerni angusat

¹ <https://naalackersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Uddannelse/Uddannelsesstrategi%202018.pdf>

Naleraq

ataatsimoortitaaffianni, pitsaassutsimik nalunaarusiatigut pisartooq, Naalakkersuisullu sinnerlugit Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfimmit ingerlanneqartartut.

Ilinniartitaanermik Aqutsisoqarfiup sulinermini, soorlumi, Inatsisartut inatsisaanni nr. 21, 13. november 2017-imeersumik tulluarsagaasumi, meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 15, 3. december 2012-imeersumi taamatut allassimasutut, meeqqat atuarfianni anguniakkat naapertorlugit, atuartut ataasiakkaat tamatigoortumik ineriartornissaat tunngavissaqartissavaa.

Ilinniartitaanermik aqqissuussinerup aamma ilinniartitsisut aqutsisullu ataasiakkaat, tamatumani sumiiffinni pissutit aammalu Namminersorlutik Oqartussat anguniagaat tunngaviutillugit, inuiaqatigiinniit piumasaqaataasunik naammassinnissinnaanissaannik, tunngavissaqartitsinissaq, Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup suliassarigaa, Naleqqamiit isumaqavippugut. Taamaalilluni, pisut iluanni naliliinissamut, aammalu meeqqat atuarfianni trin-ini nukarlerni- aamma akullerni trin-inut pisut avataanniittunut naliliisarnermut, kiisalu meeqqat atuarfianni naggataarutaasumik misilitsinnernut naliliinernut atugassanik, atortussanik ineriartortitsinerup isumaginissaa, aammattaaq Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup suliassaraa. Taamaattumik, Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik suliassarisami naammassinissaannut iliuuseqarnerusariaqartoq, Naleqqami isumaqarpugut.

Klassini naggataamik soraarummeertussanut misiliutini atuartut angusaannut pitsanngorsaatiginiarlugit, ilinniakkamut periutsinik aammalu piginnaasanik ineriartortitsinermik suliniutinik iliuuserineqarsinnaasunik ersersitsisussamik ilinniartitsisut sakkussanik pisariaqartunik naammattunik tunineqartannginneri pillugit ajornartorsiut Naleqqamiit arlaleriarluni oqaluuserineqartarsimavoq, kisiannilu arlaanni killiffeqarluni, aqutsisoqarfimmiit innersuunneqartunut mininneqaqqasumik.

Killiffik pineqartoq tassaavoq atuarfinni ataasiakkaani ineriartortitsinermik suliniutini ingerlateqqittagassanut ilisimasanut, pitsaassutsimik nalunaarusiap tunngaviunissaanik ‘suliassaqarfik’, tamannalu suliassaqarfik Naalakkersuisuniit kommuninut tunniussaasimalluni, kisiannilu tamatuminnga ingerlatsinissamut kommunit pisariaqartumik ilisimasamik aammalu isumalluutinik pigisaqarnatik, pissutigalugu paasissutissanik qarasaasiakkullu paasissutissanik, qarasaasiami ataatsimoornertalinnik

Naleraq

ingerlateqqinneqartartunik passussisinnaanissamik atuisunut piumasaqaatitalinnik, tamatuminnga ingerlataqarsinnaanissaq piumasaqaatitaqarmat.

Pitsaassutsimik nalunaarusiamik atuinikkut tamatuminnga ingerlatsineq pitsaanerppaaq anguniaraanni, atuarfinni siulersuisut, aqutsisuit aammalu ilinniartitsisuit ineriartortitsinermik suliaqarnissaannut atugassamik, pitsaassutsimik nalunaarusiamut, atornissaanut ilitsersuutitalimmik naliliinissamut skabelon-imik (ilisserummik) peqarnissaq piumasaqaataavoq. Ilikkagassanut pilersaarutit nutartikkat saniasigut, trin-it pingasut taakkua tamarmik naalerneranni suliniullu sorleq tulluarnerunersoq, atuartut ilisimasassamik piginnaasassanillu pigiliussimasassaattut naatsorsuutigineqartunik allaaserinnilluni, naliliinissamut skabelon-i (ilisserut) fag-inut aamma fag-itut suliaasaqarfinnut anguniakkanik nassuiaasiisarpoq.

Ilikkagassatut pilersaarutit, ilinniartitsisut suliarisassaannut ingerlaavartumik naliliisarnermut, aammalu trin-it siulliit marluk tamarmik naaneranni ingerlanneqartartut, trin-ini misilitsinnernut, tunngaviliissapput.

Atuartitsinermi ilikkagassatut pilersaarutit qanoq pingaaruteqartiginerannik tamanna ersersitsivoq, ilikkagassatullu pilersaarutit nutarterneqarsimanngikkaangata ilinniartitsisut, isumannaatsumik ilinniartitsinissamut sakkussanik pisariaqartunik peqarneq ajorlutik.

Ilikkagassatut pilersaarutit Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup nittartagaani ‘Iserasuaat’-miitinneqarsinnaapput², Ilikkagassatullu pilersaarutit, trin-ini ataasiakkaani ilinniartitsinermut siunertat pingaarnerit saniatigut, ilinniakkanik agguataarinermik, fag-inut aamma fag-ini suliaasaqarfinnut siunertanik, trin-ini ataasiakkaani ilikkagassatut anguniagassat sukumiinerusumik allatugaaffiinik, ilinniartitsinissamut ilitsersuutit aammalu naliliinissamut ilitsersuutit imaqarlutik.

Tamatumunnga atatillugu, atuarfinni siulersuisut, aqutsisut aamma ilinniartitsisut ineriartortitsinermik suliaqarnissamut aammalu ilikkagassanut pilersaarutit nutarterinermik atugassamik, pitsaassutsimut nalunaarusiamut, atuinissamut ilitsersuutitalimmik

² <http://iserasuaat.gl/da/Foer-%20og%20Folkeskolen/Undervisning%20og%20materialer/Laereplaner>

Naleraq

naliliisarnermik skabelon-imik (ilisserummik) suliaqarnissamik aallartitseqqullugit Naalackersuisut peqqusiffigineqarnissaat pillugu Inatsisartunut Naleraq siunnersuuteqarumavoq.

Taamatut oqaaseqaateqareerlunga, , atuarfinni siulersuisut, aqutsisut aamma ilinniartitsisut ineriartortitsinermik suliaqarnissamut aammalu ilikkagassanut pilersaarutininik nutarterinermut tunngaviusussamik pitsaassutsimik nalunaarusiami ilaasussamik, naliliisarnermik skabelon-imik (ilisserummik) suliaqarnissamik aallartitseqqullugit Naalackersuisut peqqusiffigineqarumaarnissaat pillugu, Naleqqamiillu partiinit allanit Inatsisartunut siunnersuutitta taparserneqarumaarnera neriuutigalutigu, matumuuna Naleraq sinnerlugu aalajangiiviginninnissamut tunngavilersuut inersuarmi maani oqaluuserisassanngorlugu saqqummiuppara.

Aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut pisortanut kingunerisassaa:

Aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut aningaasartuuteqarnissaq ilinniagartuutut ukiumut akissarsiat affaanniit ilivitsup tungaanut annertussuseqartussatut nalilerneqarpoq

Aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut namminersorlutik inuussutissarsiortunut kingunerisassaa:

Soqanngilaq

Aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut innuttaasunut kingunerisassaa:

Soqanngilaq